

Εἶπε
Γέρων...

Παλαιές καὶ Σύγχρονες
Οἰκοδομητικὲς Διηγήσεις
καὶ Διδασκαλίες

■ Φοβερὰ Ὀπτασία

Οἱ Ἄγγελοι εἶναι «σύνδουλοί» μας*

«Αὐτοὶ τὴν ἡμετέραν φύσιν προσκυνοῦσιν
ἐν Οὐρανοῖς, οὐχ ἡμεῖς τὴν αὐτῶν»

Δύο τινὲς τῶν πατέρων τοῦ ἁγίου Ὄρους Σινᾶ πρὸ τούτων δέκα χρόνων ἀνήρχοντο προσκυνῆσαι εἰς τὴν Ἁγίαν Κορυφήν¹, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἔτι περιέσστιν ἐν σαρκί.

Φθάσαντες γοῦν ἀπὸ δύο σαγιττοβόλων τοῦ ἁγίου Ἡλία, ἤσθοντό τινος εὐωδίας ξένης παρὰ τὰς τοῦ κόσμου εὐωδίας.

Ὁ γοῦν μαθητὴς ἐδόκει, ὅτι τὸ θυμίαμα δίδωσιν ὁ Παραμονάριος².

Καὶ λέγει αὐτῶ ὁ Γέρων, ὁ καὶ ἐπιστάτης αὐτοῦ, ὃς ἔτι περιέσστιν, ὅτι·

«Οὐκ ἔστιν ἡ εὐωδία αὕτη ἐπίγειος».

Πλησιάσαντες οὖν τῷ ναῷ, ἰδοὺ θεωροῦσιν αὐτὸν ἔνδον ὡς κάμινον πυρὸς καιομένην καὶ τὸ πῦρ γλωσσίζον³ καὶ ἐξερχόμενον δι' ὅλων τῶν θυρίδων.

Δύο ἀπὸ τοὺς πατέρες πρὶν ἀπὸ δέκα χρόνια ἀπὸ σήμερα, ἀνέβηκαν στὸ ἅγιο Ὄρος Σινᾶ, γιὰ νὰ προσκυνήσουν τὴν Ἁγία Κορυφή· ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἀκόμη ζεῖ.

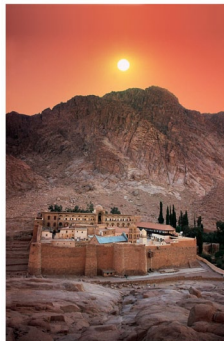
Ὅταν βρίσκονταν λοιπὸν σὲ ἀπόσταση δύο βελῶν ἀπὸ τὸν ἅγιο Ἡλία, αἰσθάνθηκαν μιὰ εὐωδία, ἡ ὁποία δὲν ἔμοιαζε με καμμιά ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμον.

Ὁ μαθητὴς λοιπὸν νόμιζε, ὅτι θυμιάτιζε ὁ φύλακας τοῦ ναοῦ.

Τοῦ ἀπαντᾶ ὁ Γέροντάς του, ποὺ ἦταν καὶ πνευματικός του καὶ ὁ ὁποῖος ἀκόμη ζεῖ, ὅτι·

«Ἡ εὐωδία αὕτη δὲν εἶναι ἐπίγεια».

Ὅταν λοιπὸν πλησίασαν στὸν ναό, νά!... βλέπουν αὐτὸν μέσα νὰ καίει σὰν καμίνι καὶ ἡ φωτιὰ σὰν γλώσσες νὰ βγαίνει ἀπ' ὅλα τὰ παράθυρα καὶ τὶς θύρες.

Ὁ γοῦν μαθητὴς θεασάμενος, ἐφοβήθη τὴν ὄπτασίαν, ὁ δὲ Γέρων ἐθαρσοποίησεν αὐτὸν λέγων:

«Τί φοβῆ, τέκνον, Ἀγγελικαὶ Δυνάμεις εἰσὶν καὶ σύνδουλοι⁴ ἡμῶν εἰσιν, μὴ δειλιάσης· αὐτοὶ τὴν ἡμετέραν φύσιν προσκυνοῦσιν ἐν Οὐρανοῖς, οὐχ ἡμεῖς τὴν αὐτῶν».

Οὕτως οὖν, ὡς ἐν καμίνῳ ἀφοβῶς εἰσελθόντες ἐν τῷ ναῷ ἠύξαντο, καὶ εἶθ' οὕτως ἀνῆλθον εἰς τὴν Ἁγίαν Κορυφὴν πρωΐας λοιπὸν οὔσης.

Ἰδὼν οὖν αὐτοὺς ὁ Παραμονάριος, εἶδεν τὰ πρόσωπα αὐτῶν δεδοξασμένα καὶ λάμποντα καθά ποτε τὸ πρόσωπον Μωσέως⁵, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς:

«Τίποτε ἐθεάσασθε ἀνερχόμενοι;».

Οἱ δὲ λαθεῖν βουλόμενοι λέγουσιν.

«Οὐχί».

Τότε λέγει πρὸς αὐτούς:

«Πίστευσον, ὄπτασίαν τινὰ ἐθεάσασθε, ἰδοὺ γὰρ τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐκλάμπουσιν τὴν δόξαν⁶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Βαλόντες οὖν αὐτῷ μετάνοιαν καὶ διηγησάμενοι τὸ πρᾶγμα, παρεκάλεσαν μηδενὶ ἐξηγήσασθαι⁷.

Ὁ μαθητὴς λοιπὸν μόλις εἶδε φοβήθηκε τὴν ὄπτασία, ὁ Γέροντας ὁμῶς τοῦδωσε θάρρος λέγοντας:

«Γιατί φοβάσαι παιδί μου; Ἀγγελικὲς Δυνάμεις εἶναι, δούλοι τοῦ Θεοῦ σὰν καὶ μᾶς, μὴ δειλιάζεις, διότι αὐτοὶ τὴν δική μας φύση προσκυνοῦν στὸν Οὐρανό, καὶ ὄχι ἡμεῖς τὴν δική τους».

Ἔτσι λοιπόν, σὰν σὲ καμίνι ἀφοβα ἀφοῦ εἰσῆλθαν στὸν ναό, προσευχήθηκαν καὶ ἔτσι κατόπιν ἀνέβηκαν στὴν Ἁγία Κορυφή, ἐνῶ ἤδη ἦταν πρωΐ.

Ὄταν τοὺς ἀντίκρυσε ὁ φύλακας τοῦ ναοῦ καὶ εἶδε τὰ πρόσωπά τους νὰ ἀκτινοβολοῦν ἀπὸ τὴν Δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λάμπουν ὅπως κάποτε τὸ πρόσωπο τοῦ Μωυσῆ, τοὺς εἶπε:

«Τί εἶδατε ἄραγε ἀνεβαίνοντας;».

Αὐτοί, ἐπειδὴ ἤθελαν νὰ τὸ κρύψουν, ἀπάντησαν «Τίποτε».

Τότε λέγει σ' αὐτούς:

«Πιστέψτε με, κάποια ὄπτασία εἶδατε, γιατί νὰ τὰ πρόσωπά σας ἀκτινοβολοῦν τὴν Δόξα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Ἀφοῦ ζήτησαν νὰ τοὺς συχωρήσει καὶ τοῦ διηγήθηκαν τὶ εἶδαν, τὸν παρακάλεσαν σὲ κενὴν νὰ μὴν τὸ ἀνακοινώσει.

(*) Δημητρίου Γ. Τσάμη, Τὸ Γεροντικὸ τοῦ Σινᾶ, σελ. 56-57, ἐκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς Θεοβαδίστου Ὁρους Σινᾶ, Θεσσαλονίκη 1988. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Ἡ Ἁγία Κορυφή (Jabel Musa) ἔχει ὕψος 2.285 μ. καὶ ἀνεβαίνουμε σ' αὐτή,

Σπήλαιο-Παρεκκλήσιο
Προφήτου Ἡλίου.

πού ἀπέχει ἀπὸ τὴν Μονὴ Σινᾶ δύο ὥρες, μὲ περίπου 3.700 σκαλοπάτια.

Στὰ μέσα τοῦ δ' αἰ. ὁ Ἅγιος Ἰουλιανὸς (βλ. Θεοδωρήτου Κύρου, *Φιλόθεος ἱστορία* 2, 13, PG 82, 1316C· SC 234, σ. 224 καὶ Ἐφραὶμ Σύρου, *Ἕγμος Ἰουλιανοῦ* 19 καὶ 20, ἔκδ. Τ. J. Lamy, *Hymni et Sermones*, τόμ. 3, Mechlin, σ. 907-914), ἔκτισε στὴν Κορυφὴ παρεκκλήσι, πού ἀργότερα ἀνοικοδόμησε ὁ Ἰουστινιανὸς (βλ. Συναξάριον Κωνσταντινουπόλεως, σ. 229), καὶ ἀπὸ

τότε ὁ τόπος αὐτὸς προσήλκυε ἰδιαίτερα τοὺς προσκυνητὲς (βλ. Αἰθερίας, *Itinerarium* 1-5, PG 175, 37 ἑ· SC 21, σ. 96 ἑ.).

Ὁ ναὸς τοῦ Ἰουστινιανοῦ στὴν Ἁγία Κορυφὴ καταστράφηκε ἐπανειλημμένα ἀπὸ σεισμοὺς καὶ ἀπὸ τοὺς Ἀραβες (*Περιγραφή*, σ. 118 καὶ 141· Νεκταρίου, *Ἐπιτομή*, σ. 198· Πορφυρίου, *Συνέκδημος* 111), οἱ ὁποῖοι ἔκτισαν μουσουλμανικὸ τέμενος (βλ. B. Moritz, *Beirtage zur Geschichte des Sinaiklosters im Mittelalter nach arabischen Quellen*. Abhandlungen der Koniglichen Preuss. Akademie der Wissenschaften, Berlin 1918, σ. 54). Τὸ 1779 ἡ νομαδικὴ φυλὴ Μεζζένηδες κατέστρεψε τὸ ναὸ στὴν Ἁγία Κορυφὴ (βλ. Σιναϊτικὸς Κώδ. 2199, σ. 300 καὶ Κ. Ἀμάντου, *Σιναϊτικὰ μνημεῖα ἀνέκδοτα*, Ἀθήνα 1928, σ. 98).

Τὸ 1933 κτίστηκε μικρὸ παρεκκλήσι στὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος μὲ τὸ ὑλικὸ τοῦ ἀρχαίου ναοῦ. Στὸ δεξιὸ μέρος τοῦ παλαιοῦ ναοῦ οἱ ρωμαιοκαθολικοὶ εἶχαν ἀνεγείρει θυσιαστήριον πού καταστράφηκε ἀργότερα (βλ. *Περιγραφή*, σ. 141· Γρηγοριάδου, Σινᾶ, σ. 72 καὶ τὴν πληροφορία ἀπὸ περιγραφή τοῦ Σινᾶ τοῦ πρωτονοταρίου Θεοδοσίου Ζυγομαλά: «... ἔστι Λατίνων ἐκκλησίδιον καὶ ἐν κορυφῇ ὄρους...» (βλ. Ἀ. Παπαδοπούλου Κεραμέως, *Ἑλληνικαὶ περιγραφαὶ τῶν ἁγίων τόπων ἐκ τοῦ ἰδ', τε' καὶ ἰστ' αἰῶνος*, Πετροῦπολις 1903, σ. 54 καὶ Ἀμάντου, Σινᾶ, σ. 51).

Ἡδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Αἰθερίας ὑπῆρχαν κοντὰ στὴν Ἁγία Κορυφὴ ἀσκητήρια καὶ παρεκκλήσια. Ἀπ' αὐτὰ γνωστὰ εἶναι τὰ παρεκκλήσια τοῦ Προφ. Ἡλίου, Προφ. Ἐλισσαίου, Προδρόμου, Ἀγ. Ἄννας, Ἀγ. Ζώνης, Ἀγ. Παντελεήμονος καὶ τὰ σπήλαια τοῦ Μωυσέως, Προφ. Ἡλίου καὶ Ἀγ. Στεφάνου, ὅπως ἐπίσης καὶ διάφορα μονύδρια (βλ. *Περιγραφή*, σ. 138 ἑ· Νεκταρίου, *Ἐπιτομή*, σ. 67 ἑ· Πορφυρίου, *Συνέκδημος*, σ. 93.).

Ἡ ὑπαρξὴ πολλῶν ἀσκητηρίων δὲν ὀφείλεται μόνο σὲ θρησκευτικούς, ἀλλὰ καὶ σὲ πρακτικούς λόγους. Λόγω τῆς ἐδαφικῆς διαμορφώσεως, ἡ τοποθεσία αὐτὴ ἐξασφάλιζε κάπως τοὺς ἀσκητὲς ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς τῶν Σαρακηνῶν (βλ. πρὸ κάτω κεφ. ΚΒ'· Η. Skrobucha, *Sinai*, London 1966, σ. 27 καὶ Πορφυρίου, *Συνέκδημος*, σ. 102 ἑ). Ἐξ ἄλλου οἱ Ἀραβες σέβονταν τὸ Θεοβάδιστο ὄρος καὶ δὲν τολμοῦσαν νὰ ἀνεβοῦν σ' αὐτὸ (βλ. Ἀμμωνίου, *Λόγος*, σ. 91-92 καὶ Νείλου, *Διηγήματα* 4, PG 79, 632A: «Οὐ προβαίνουσι γὰρ ἐκεῖνω, δόξη τοῦ τὸν Θεὸν ἐπ' αὐτῷ στήναι καὶ χρηματίσαι ποτὲ τῷ λαῷ»).

• Ἡ Ἁγία Κορυφὴ ἔχει μεγάλη σπουδαιότητα στὴν σιναϊτικὴ εὐσέβεια καὶ γι' αὐτὸ ἀναφέρεται συχνὰ στὰ κείμενα (βλ. πρὸ κάτω κεφ. ΙΒ', ΙΓ', ΙΕ', ΚΒ', ΚΕ'). Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν ἀπαγορευτόταν ἡ διανυκτέρευση καὶ στὸ μονοπάτι πρὸς τὴν Κορυφὴ ὑπάρχουν δύο πύλες, ἡ μία στὸ ὕψος τῆς Παναγίας Οἰκονόμου (πύλη τῆς Ἐξομολογήσεως) καὶ ἡ ἄλλη κοντὰ στὸ σπήλαιον τοῦ Προφ. Ἡλίου (Πύλη Ἀγ. Στεφάνου). Εἶναι σὲ μέρος, «ὥστε ἐξ ἀνάγκης οἱ ἀναβαίνοντες πρέπει νὰ περάσουν διὰ τούτων τῶν πυλῶν» (*Περιγραφή*, σ. 139). Κατὰ τὴν παράδοση,

«ἐκεῖ ἐκάθοντο δύο ἀδελφοὶ φυλάττοντες τὸν δρόμον νὰ μὴν ἀνέβῃ τινάς, ἐὰν πρῶτον δὲν ἐξομολογήτο καὶ νὰ λάβῃ γράμμα ἀπὸ τὸν προεστῶτα τοῦ Μοναστηρίου» (Νεκταρίου, Ἐπιτομή, σ. 170). **Βλ.** καὶ Προφυρίου, *Συνέκδημος*, σ. 98 ἑ. Ἁγ. Ζάχου, *Σινᾶ καὶ ἁγία Αἰκατερίνη*, Ἀθήνα 1937, σ. 91· Κ. Παπαμιχαλοπούλου, *Ἡ Μονὴ τοῦ ὄρους Σινᾶ*, Ἀθήνα 1932, σ. 155-170 καὶ Χάρτη 1.

2. Παραμονάριος εἶναι ὁ ἐκκλησιαστικὸς ὑπηρετής, ποῦ τοποθετεῖται στὸ ἔργο αὐτὸ ἀπὸ ἐπίσκοπο «διὰ προβολῆς». *Βλ.* β' *Κανόνα Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου* (Γ. Ράλλη καὶ Μ. Ποτλῆ, *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τόμ. 2, Ἀθήνα 1852, σ. 217). Γιὰ περισσότερα βλ. Α. Festugiere, *Antioche Païenne et Chrétienne*, Paris 1959, σ. 375, σημ. 5· G. Lampe, *A Patristic Greek Lexikon*, Oxford Univ. Press 1976, σ. 1022 καὶ 1179 καὶ Y. Meimaris, *Sacred Names, Martyrs and Church Officials in the Greek Inscriptions and Papyri Pertaining to the Cristian Church of Palestine*, Athens 1968, σ. 259.

3. Πρβλ. Πράξ. β' 3.

4. *Βλ.* Ἀποκ. κβ' 9 «...σύνδουλός σου εἰμί...».

5. *Βλ.* Ἔξ. λδ' 29 ἑ.

6. Πρβλ. Μθ. ιζ' 2· Λκ. θ' 29.

7. Τὸ κείμενο περιέχεται στὸν σιναιτικὸ κώδικα 451 καὶ στὸν Parisinus Gr. 914, ἀπ' ὅπου τὸ ἐξέδωσε ὁ Nau (*Anastase*, σελ. 60-61).

